

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim altres erbes an es qui s'ho guany

¿A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Alcover, Centre, 13.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N.º Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

¡Santes i Alegres!

Així desitja La Aurora aquestes festes de Nadal a tots es seus subscriptors i lectors, a tots es seus amics i fins i tot a tots es seus inímits que la voldrien veure morta i crucificada. ¡Amèn que tots puguen celebrar aquestes Festes en salut i gracia de Deu i en companyia de tots es qui més desitgin i per molts d'anys amb més alegríia i manco pecat! i que Deu no mos deixi morir que no mos haja perdonats!

Desitja La Aurora especialment unes Festes de Nadal santes i alegres a totes ses Autoritats Esglesiàstiques, Civils, Militars, Judicials i Administratives de Mallorca i d'una manera particular a ses de Manacor.

Còme catòlica que és La Aurora s'honra sempre rendint homenatge a totes ses Autoritats Constituïdes, que per noltros son sagrades per allò de que no hi ha Autoritat que no venga de Deu, maldament que es qui l'exerceix no siga tot lo digne que hauria d'esser.

Honrem Deu sempre i sia allà on sia! Amèn!

Les Faixes de l'Infant

Pannis eum involvit.
(Luc., II, 7.)

Deu del Sinai,
presoner sou ara,
presoner d'amor
de divina Dàlila:
la presó hont vos té
n'es la seva falda.
No ab manilles d'or
sinó ab una faixa
vos lliga la mà
que'l llamp manejava;
la que engegà'l sol
cada matinada
a voltar lo mon
com son niu una àliga;
la que fa donar,
en son eix de plata,
a tot l'univers
sa inmensa rodada.
Quan está adormit
sovint lo desfaixa,
aqueixes mans d'or
per rosar de llàgrimes.
Des que ha somiat
véureles llagades:
—Fill meu de mon cor,
plorant li demana,
¿en mitg de tes mans
qué son eixes llagues?—
Jesús li respòn:
—Son flors que he trobades
en casa d'aquells
que més m'estimavan.—

JACINTO VERDAGUER pre.

Lo Breçol

No té breçol l'Infantó de Maria,
¿donchs qué dirán de Joseph lo fuster?
Per férlin un de la Cova sortia,
Ahl no tremoles, florit ametller;

no't llevarà la corona de gebre
que ab mà nevada te posa Nadal;
prou tu galejas l'infant del Pessebre,
de sant Joseph no oscarás la destal.
Cerca un plançó de boscuria en boscuria,
no'n troba cap que li puga servir;
al arbre's gira hont sent més canturia,
¡pobres aucells si l'arriba a escullir!
No'n troba cap en la vall de les Roses,
no'n troba cap en la vall de Raquel,
al cant angélich encara descloses
com a la pluja la flor d'asfodel.

Los terebintes son prims de la soca,
lo cinamomo no té més que olor.
l'alzina es corva y té fusta de roca,
florit com es lo sauguer no té cor.

Ahl d'olivera que es fusta sagrada
una n'ovira en la vall d'Efraim,
volta sa arrel ufanosa tanyada,
blava corona de branques son cim.

—Qui sab, exclama lo sant patriarca,
qui sab si es eixa que al pendre'n un brot,
digué a la blanca coloma de l'Arca:
Ja no dominan les aigues per tot?

Avui al mon podrá dar eix missatge:
colom més candi jo porto en mon si,
humanitat, vina a fer-li homenatge,
ton Redemptor y ton Deu es aci.—

Ab la destal ja li ha presa la mida,
quan sia a terra son tronch buidarà;
quan sia buyda, afinada y polida
com una taça d'argent quedarà.

Ab tosch cisell vol grabarhi l'Estable,
Pastors que hi venen y Magos que 'hi van,
seguint l'estrella de llum inefable
y Angels lo Gloria in excelsis cantant.

¡Ahl d'aqueix breç ha de ferne una perla,
ni'l fill del rey lo tindrà tan hermós;
li dara l'aire d'un cor que s'esberla,
li darà'l garbo d'un lliri desclos.

Lo gronxará sa Mareta divina
com la palmera sos datils de mel,
mentres d'un àngel suau bandolina
farà sentirli corrandes de cel.

Visions d'or a sos ulls se desclouen;
per regalarshi's recolza un instant;
mes d'afadich ses parpelles se clouen
y aqueix dolç somni se torna amargant.

Veu en dos tronchs l'olivera partida
en aspra creu l'un al altre afegit,
morint en ella l'autor de la vida
ab una llança clavada en lo pit.

Cap ala d'àngel serena l'ampara,
ja son blasfemies los cants del breçol;
ni'l cel benigne vol veure sa cara,
puix ¡ay! s'eclipsan la lluna y lo sol.

Quan d'aquell somni feixuch se deslliga
pren la destal y se'n torna a Bethlem:

—No es més que un somni, diu ell; mes que
no hi vull tornar a aquell bosch de Salem.—

JACINTO VERDAGUER pre.

La coveta de Betlem

Un àngel:

—El cel gracies ha plogut;
reverdeix jo terra ingrada!
que el Messies t'ha regada
amb les aygos de virtut.

La roada es resplendent,
p'el cel riuen les estrelles,
publiquen tals meravelles
aquest ditzós neixament.

Los aucells canten de goig
devant tanta resplandor...
¡Oh! veniu, pastors dels boschs
a adorar lo Salvador.

Pastors:

—Tot astorats i contents,
hem deixat el bestiar.
Àngel sant, ¿mos vols mostrar
el Desijat de les gentes?

L'àngel:

—Les penyes d'aquella cova
resplandeixen més que l'or
perque dins ella se troba
Del cel lo major tresor.

Un pastor:

—Ditxosos som noltros
gordant per Betlem,
els primers que veym
el Fill de l'Etern.

Un altre pastor:

—Moguts de la fe,
a adorar venim;
humils mos rendim
a vostre poder;
tot el nostro ser
el vos oferim.

Un altre:

—Vos sou dels monarques
el més poderós...
Vos duym de la guarda
els anyells millós.

Un altre:

—Rei d'humanitat
qui el mon redimiui,
l'infern destruiui
matant el pecat;
la vostra bondat
té'l meu cor catiu.

Un altre:

—Vos sou rei del cel
que al mon sou vengut
per que fos vençut
el malvat Luzbel;
una olla de mel
ben plena vos duc,

ANTONI VICENS SANTANDREU

Gansó de Betlem

¡Un minyó a Betlem!
un minyó hi és nat.
Anem-hil que plora
de fret enredat.

Tot lo mon s'alegra
del seu neixement,
i l'infern tremola
de la por que sent.

Es fill de l'Altíssim,
Rey del Empireu:
per dar-mos exemple
damunt paies jeu.

La cova era fosca;
des que ell hi és nat
més que el sol, com surt,
fa de claredat.

Son tan vius i dolços
els seus resplandors
que astorats l'adoren
àngels i pastors.

De lo bo que tenen
tots n'hi fan present;
lletgint dins son cor
sonriu de content.

Amorós los diu:
—Pastor també som,
que cerc les euevies
perdudes p'el mon.

L'auga se n'adona;
li diu:—Nin hermós,
voleu que us vestesca
de los meus colors?

—Jo no som vengut
al mon per fer planta;
jo vuy per vesit
la virtut que encanta.

El sol l'escomet.
li diu:—Rei del mon,
de la meua llum
voleu que us coron?

—No vuy diu, tos rais,
perles ni rubins;
vuy una corona
d'aspres joncs marins.

— Vos plorau de fret;
si ma caló us plau,
¿me voleu per tronó,
per bres o palau?

—A alegrar l'espai

te man que te'n vaies;
per bres menjadora
vui i per jas paies.

Damunt humildat,
aprobi i pobresa
alsaré'l meu tronó
d'eterna grandesa.

L'espai el se mira;
queda estasiat
davant tal bellesa,
gloria i majestat.

Li diu:—Vetaqui
estels i planetes,
per bolls, per jugar
les vostres manetes.

—Eines per fer feina
desitgen mes mans;
per pati a la creu,
tres claus penetrants.

L'estelada diu:
—Mos rais teixiré;
per vos draps i faixa
aviat tendré.

—Jo, diu, vui d'estopa
les faixes i trenes;
per llibertar l'homo
vui portar cadenes.

La mar diu:—¿Voleu
tots los meus tresors,
per endiumenjar
vostro tendre còs?

—Mon tresó és ma sanc;
d'ell m'enjoiaré;
i el cel i la terra
embellir faré.

Les beies li diuen:
—¿Voleu nostra mel,
que és del camp del Ruth,
del prat de Raquel?

—Per salvá'l blasfem
i el mal parlador
vol patir ma boca
de fel l'amargor.

Los aucells li canten:
—¡Hossanna, Messies!
tots vos oferim
nostres armonies.

—Vostro cant es dolç;
m'estim més sentir
davant el Pretori:
¡Pilat se'l morir!

—¿Voleu ma florida?
li diu l'amel·lè.
Primer que cap abre
per vos la treuré.

—Alegra mos camps,
amel·lè, amb tes flors:
vull pureza d'ànimes,
netedat de cors.

El cor mos demana
el Minyó que és nat:
donem-le-hi de tot!
que, el té ben guanyat.

ANTONI VICENS SANTANDREU

Recapte

Es monuments artístics i ets alemanys.

El Dr. W. von Bode, Director General des Museus Reials de Berlin, mos envia una Circular, fent-mos a sebre per cosa certa que és una rònega calumnia lo que han dit certs contraris d'Alemania que aquesta feu bombetjar la Seu de Reims còme venjansa de no haver-se pogut apoderar d'ets objectes d'art des museus de París i d'altres ciutats franceses que tenia en llista. Diu el Dr. Bode que mai ets alemanys han duita tal idea de traginar a Alemania ses preciosidats artístiques des museus des paissos que invadesquen, com se veu ben clar en lo que han fet

a Bèlgica, d'on no se'n han duit res de preciosidats artístiques de cap museu ni d'esglésies, com fanotarel Dr. Bode, sino tot lo contrari: lo que feu es Govern Imperial, tot d'una d'ocupar Bèlgica, fonc enviar un de sos *Conseillers Secrets*, von Falke còme Comissari Reial i Conservador de ses obres d'Art de Bèlgica per que vel·làs per totes i les defensàs, com e-hu ha fet von Falke i no para de fer-ho, recorrent totes ses ciutats belgues. Ets alemanys han posat per tot gran esment en salvar totes ses obres artístiques. Així és que a Lovaina salvaren la Seu i es Palau de s'Ajuntament; i, si sa Biblioteca de l'Universitat s'abrusà casi tota, fonc perque es qui la cuidaven i guardaven, belgues, se'n feren enfora, no se mogueren gota per salvar la. Cabalment de s'edifici de l'Universitat va ésser que los feren molt de foc an ets alemanys; an això se va deure que patís tant aquell edifici.—A Gand i a Bruges tots es monuments artístics se son salvats; es meravellós retaula de l'altar major de la Seu de Gand, que pintaren es germans Van Eyck, se conserva amb altres pintures estupendes amagades a lloc segur de la Seu mateixa.—Fa notar el Dr. Bode es fet de que es belgues no se son cuidats gaire de ses preciosidats d'allà. Basta dir que se donà es cas de que una vegada que von Falke era a Malines per defensar tals preciosidats d'allà, un cos d'exèrcit belga que cap-llevava per aquells varals, se posa a bombetjar la Seu de Malines, calant-hi foc ses granades a diferents bandes. Era allò de dir:—*Ara que hu tenen ets alemanys, que fassa ui! per porer-los-ne donar la culpa!*—A Anvers els alemanys també posaren un esment fora mida per no esfondrar esglésies ni monuments artístics i per salvar tots es muscus, que allà n'hi ha tants d'importantíssims, sobre tot de pintures.—Agraim an el Dr. von Bode sa fina atenció que ha tenguda d'enviar-mos totes aqueixes clarícies.

Lo que se considera que costarà sa guerra actual

Fundant-se en lo que ha costat fins aquí, contant tot es llait d'infanteria, artilleria, cavalleria, enginyeria, marina, tenint en compte que hi ha uns vuit milions vuit cents coranta mil homos damunt ses armes,—se considera que dia 31 d'aquest mes, es llait que haurán fet entre totes ses nacions per aquesta guerra, serán **vuit cents veixanta nou milions de lliures esterlines**, això és, **vint i dos mil cinc cents noranta quatre milions de pessetes**. ¡Veies si hu és ferest de tot! Fa feredat just es pensar-hi!

Beseuit

¡¡¡Uei republicanetxos!!!

¿Què me'n deis de sa vostra gra República de Portugal, que deieu que havia de salvar aquella nació i que Espanya no tendria altre remei que prendre'n mostra per no anar-se'n a fons?

S'altra setmana es Govern Portuguès va caure; se'n formà un de novell flament, se presenta a ses Corts i a sa primera sessió ja surt derrotat.

La cosa juga tan brut i es croixits son tan forts que es fundador de tal Republicanetxa, En Machado dos Santos s'és cregut an es cas d'endressar aqueixa carta an es President de ses Corts:

«Excel·lentíssim senyor President de sa Cambra de Diputats: considerant com una befa i un defii an es país sa constitució d'un Ministeri com es que avui s'ha de presentar a ses Corts, me creuria criminal si col·laborava a sa seua obra, mal fos des bancs de s'oposició.

«A dir ver, és molt crític per sa nacionalitat portuguesa es moment històric que travessam, i no puc consen-

tir que en aquestes circumstàncies arconin sa política nacional per clavar-mos una política partidaria d'entregar sa sort des país a uns homos que no fan sa mida ni d'un bon tros i que sa consciència de sa nació los rebutja.

«Per això tenc s'honra de posar en mans de Vocència sa dimisió irrevocable de sa meua comanda de Diputat. «Salut i fraternidat.

«Es Diputat de sa Nació.
«Lisboa 14 decembre de 1914».

Després ha publicat aquest mateix un article declarant que sa República Portuguesa se'n va tot dret a la mort; i diu que es Govern que ara s'és format serà es darrer Govern de Portugal. «La República, diu En Machado, s'aufega dins un bassal pudent». I dins un altre article confessa que «ets homos de sa República l'han tirada dins unes secretes».

¿Que no hu senti, republicanetxos botetxos? ¡Això és sa república! ¡S'afronta, sa ruina, s'afonament de Portugal! Això mateix seria per Espanya! ¡Deu n'allibar tota nació de tal tracalada de bandetjats i males-ànimes! ¡Qui no vos coneix, que vos compr, grans cares de poca cosa!

Tot quant deim des republicanetxos, només va p'és qui fan consistir tot es seu republicanisme en berenar d'una monja, dinar d'un frare i sopar d'un capellà i que només saben bramar de Deu, de sa Relligió i de l'Església.

Res de tot quant deim des republicanetxos va per aquelles persones decents i de bé que creuen honradament que sa República és un Govern millor que sa Monarquia, pero que volen es bon orde i s'armonia i sobre tot es reinat de sa llei i de sa justícia per tothom i per tot arreu.

Es republicans així no hi han comandat sempre i que han posat Portugal així com se troba, a punt de fer fendi.

Que Deu se'n apiat de Portugal i don an es portuguesas una mica de seny i de... cervell.

Amén!!!

¿Que no hu senti, anti-clericalsetxos?

Sa Santetat el Papa Benet XV, totes ses almoines que li envien de tot lo mon en concepte de *Diner de St. Pere*, les destina a ses víctimes de sa guerra. A Bèlgica i a Austria hi ha enviats 400.000 francs.

Tots es partits italians han alabada aqueixa feta tan polida i gloriosa del Papa; fins tot es socialistes e-hu ban alabat!

¿Que hu senti, socialistetxos espanyols, que tan fort bramau sempre contra el Papa i la Santa Seu, allà on no hi ha Autoritat ni Institueió en tot lo mon que favorezca i socorri tant sa classe trebaidora, es pobres i desvalgutcom les favoreix i los socorre sempre el Papa, còme Pare, Pastor i Redòs que és, posat de Deu per tots ets homos.

No'n tenen cap es pobres de defensor ni d'amic tan fi, tan constant, tan acorat com el Papa!

Per això es caporals socialistes, es grans malfactors que dirigeixen es socialistes, no se treuen mai paraula bona del Papa, per decantar del Papa es poble, per fer el Papa odiós an es poble, per que es poble no vulga del Papa sa salvació de Deu, que és s'únic que la mos pot donar.

¿Se sab que cap des caporals socialistes que se son fets milionaris emblanquant i tonent socialistes ignorants i barbatxos, que son s'immensa majoria des partit; se sab que cap d'aqueix caporals haja repartit ni un centim entre ses víctimes de sa guerra?

¿Repartir diners es caporals socialistes an es pobres? Un llamp reparteixen ells! Se'n guarden com de caure de repartir diners! Això hu deixen p'és capellans, Rectors, Canonges, Bisbes i el Papa!

¡Caporals socialistes, mereixeu penjar!

A l'altre mon si que el vos aclariran an es passol! Serà ferest si vos hi presentau sensa esser-vos convertits d'ora! ¡Un se'n escarrufa sols de pensar-hi!

Sa coeta de Na Marieta

(Segueix).

I heu de creure i pensar i pensar i creure que En Bernadet fii de Rei no se poria treure des cap aquella fadri-neta tan garridoia i galanxoneta que s'estava dins aquella torre dalt aquelles muntanyes amb so moixet, es canet i es colomet i que es gigant la visitava cada vuit dies.

Arribà que de pensar amb ella ni dormia ni menjava, fins que va dir:

—Així no puc estar pus! Me'n hi vaig, i serà lo que Deu voldrà!

Se posa ses cames an es coll, i ¡cap a sa torre de dalt aquelles muntanyes manca gent!

Camina caminarà, tant caminà que hi arriba; se planta baix de sa finestra sa torre i ja se posa a dir:

—¡Marieta!
ma nina!
amolle'm sa coeta!
i jo pujaria!
Marieta!
ma nina!
amolle'm sa coeta!
i jo pujaria!

Na Marieta aquí guaita, me guipa En Bernadet fii de Rei, i zas! li amolla aquella coa seua tan rossa i tan llarga com la tenia; i En Bernadet ja hi està enfilat, i per amunt per amunt! fins que s'afica dins sa finestra i bota dins sa sala de sa torre.

¡¿què me'n direu? Ell com amollà sa cabiera de Na Marieta, se torna trobar dins ses mans un cabiet de tal cabiera, tan ros i tan llarc com mai se fos vist.

—Aquesta sí que m'és bona! diu En Bernadet. Ell ja torn tenir un cabiet teu, Marieta!

—Pero ¿com és això que el m'has arrabassat? diu Na Marieta.

—Jo no hu sé, fieta! diu ell. Jo t'assegur per cosa certa que no hu he fet aposta.

—Jo hu sé tant, Bernadet! diu sa pitxorina. No res, dallell!

—Això sí que no! diu ell. M'és venut dins sa mà, i no'l don per res del mon! ¡El vui conservar per penyoral! Massa ell m'agrada, tan ros i tan llarc!

Na Marieta le hi anava a prendre; pero ell li veu s'acció, i ja el s'hagué estojat dins sa pitera, pero ben estojat.

—¡¿que no sabs tu, diu Na Marieta, que es qui roba, ha de restituir?

—Ja hu sé, diu ell. Fieta, haurà d'esser més envant que el te restituesca!

—¿Com-es-ara? diu Na Marieta.

—N'hem de parlar d'asseguts primer! diu En Bernadet.

—Idò seguim! diu Na Marieta.

I allà s'assegueren i seguiren anant de berbes i tirant potxes; i vos assegure que tant Na Marieta com En Bernadet eren còme cadellts de molf; de tantes de paraules com los brollaven des cor i hi xalaven una cosa de no dir, sensa fer mal a negú ni treure cap peu des solc.

Amb això se feu tart, i En Bernadet diu a Na Marieta que li era forsat anar-se'n, i se'n despedeix ben coralment, amollant-se per sa cordellina des moixet i des canet; i de d'allà ben atacat cap a ca-seua, abans que sa fosca no l'aplegàs per dins aquelles muntanyes.

¿Què me'n direu? Ell des cap d'un parei de dies s'entrega es gigant a sa torre de Na Marieta, se planta baix de sa finestra, i se posa a dir:

—¡Marieta!
ma nina!
amolle'm sa coeta!
i jo pujaria!
Marieta!
ma nina!
amolle'm sa coeta!
i jo pujaria!

Aquí Na Marieta amolla an es gigant aquella coa seua tan rossa i tan llarga, i es gigant zas! zas! enfilat per aquella coa, i per-amunt! per-amunt!

Com és dalt sa torre, ja és partit a regoneixer tots es recones i enfonsys per veure si tot estava enderc i ben endressat i no guipà res que mal-diguès.

—Així m'agrada, Marieta, diu ell, que tengues totes ses coses, an es seu lloc. Així hu fan ses al·lotes garrides!

Conversa qui conversa, a la fi diu ell!

—Marieta! dassa aqueix cabiets teus, tan rossos i tan llargs com los tens, i los contaré, veiam si hi ha es mateixos que s'altra vegada!

—Bono! digué Na Marieta amb ella mateixa. ¡Ell ja hi tornen esser amb so contar es cabiets! ¿Com e-hi han d'esser es mateixos si En Bernadet m'arrabassà aquell altre i el se'n volgué dur, fort i no't mogues, per penyora? No res! n'hi hauré d'empeltar una altra de mena an es gigant! ¡Donaré sa culpa an es canet!

Amb això es gigant conta qui conta es cabiets de Na Marieta, fent tot quant sabia per contar-los-hi bé i no desbaratar-se.

Los acaba de contar, i n'hi surt un manco.

—Ell ja me'n torna sortir un manco que s'altra vegada! diu ell, tot confús.

¡¿què fa ell? Los torna contar amb tot s'esment del mon, i ja hu crec que també n'hi sortia un manco.

—Res! diu ell. ¡Tornem-ho contar! per anar més a lo segur.

Los conta per tercera volta, i li surt lo mateix: un cabiet manco que s'altra setmana.

—Marieta! diu ell. Això s'embruta! Tens un cabiet manco! Com és estat això? Conte'm-ho tot! No m'amaguis res! si no vols que hi haja un disgust entre noltros dos!

—Jesús! diu Marieta. ¡Tanta cosa per un cabiet! ¿E-hu volem sebre que va esser d'aqueix cabiet? Idò va esser es canet, que jugant jugant i sensa fer-ho aposta, el m'arrabassà! ¿E-hu sabeu ara?

—¿Vol dir va esser es canet? diu es gigant, obrint uns uis com uns salers.

I mirava a dreita i a esquerra a veure si guipava en lloc es canet.

Es canet a-les-hores guaita per un portaletxo, veu s'acció des gigant; i, com aquest anava a pegar-li grapada, s'animaló pega enfuita a sa finestra, pren cordellina i per-avall per-avall! fins que és en-terra, llavò pren garriga; i es gigant, per més que l'encalsà una bona estona, no'l pogué haver a cames, fins que el va perdre de tot dins un romagueral a on s'afica aquell fotimó d'anima!

Es gigant se'n anà taiant claus i flas-tomant, fent-li molts mals averanys això de que a Na Marieta li haguessen fets seuvatges dos cabiets; i no se'n acabava de fiar que fossen justament es moixet i es canet que los hi haguessen arrabassats.

—Sobre tot! deia ell. ¡Ja hu veurem com acabarà tot això!

I heu de creure i pensar i pensar i creure que si es gigant se feia cloquetjar molt es cap sobre aquells dos cabiets de Na Marieta que li mancaven, més li cloquetjava es cap i es cor an En Bernadet amb aquells dos mateixos cabiets que tenia d'aquella gran pitxorina de sa torre, tan rossos i tan llargs.

—¿Quin serà es dia que la poré tenir a ella mateixa! deia ell. No i jo no'n vui altra d'al·lota més que ella per casar-me! ¡O no'm cas de cap casta o me casaré amb ella, com son Bernat!

¿Què me'n direu? Ell es reveler ja no tornava menjar ni dormir, pensa qui pensa sempre amb Na Marieta, fins que un dia no pogué pus, i alsa es cap, ja és partit de d'allà cap an aquella torre de dalt aquelles muntanyes.

E-hi arriba, se planta baix de sa finestra, i ja se posa a dir:

—Marieta!
ma nina!
amolle'm sa coeta!
i jo pujaria!
Marieta!
ma nina!
amolle'm sa coeta!
i jo pujaria!

Na Marieta guaita, guipa En Bernadet, li amolla sa coa, tan rossa i tan llarga com la tenia, i En Bernadet zas! zas! ja s'hi enfila i per-amunt! per-amunt! fins a sa finestra.

Se'n entra dins sa torre; i, com amolla sa coa, ja se torna trobar un cabeiet dins sa mà.

—Jas! diu ell. ¡Ell ja t'he tornat arrabassar un cabeiet! ¡No i sé ben cert que no hu he fet aposta! Però n'estic ben content!

—Uep! diu Na Marieta. ¡Dasse!! que llavò es gigant los me conta an es cabeis, i dos dies ja s'ès temut de que cada vegada me'n manca un!

—¡¿què m'ès a mi si se'n tem? diu En Bernadet. ¡Que se'n tem tant com vulga! Aqueis cabeiets me venen dins sa mà sensa jo fer aposta d'arrabassar-los-te; com me venen dins sa mà, es que volen que jo els-e quart. Per això los m'estoig i los m'estoig! I hi haurà d'haver més de dos diners de raons per per saupar-los-me!

—Mira, Bernadet, diu Na Marieta, que jo aqueixes dues vegades he haguda de donar sa culpa primer an es moixet i llavò an es canet, quant es gigant m'ha fet dir com era que me faltaven es dos cabeiets!

—Idò ara la poràs donar an es colomet! diu s'estornell.

—Però, diu Na Marieta, ¿i si, en jo dir-le-hi, s'hi aborda an es colomet, així com s'aborda an est moixet i an es canet, i es colomet també me fuig? ¿com e-hu faré tota sola aquí dalt?

—No haies por de tot això! diu ell. Si tal venia, Deu ja proveuria!

Llavò conversaren tots dos una bona estona, anant de berbes i de coverbos i tirant potxes, sensa fer mal a negú ni treure cap peu des solc, fins que se feu hora-baixenc, i En Bernadet se despedí de Na Marieta, prengué cordellina, i per-avall per-avall, i de d'allà ben atacat cap a ca-seua per que sa fosca no l'aplegàs per dins aquelles muntanyes.

Com la cosa s'ès tornada allargar, haurem de posar forqueta de bell nou fins dissapte qui vé, que, si Deu ho vol i María, veurem com acabà s'endiumenjat d'aqueixa rondaia.

(Seguirá)

JORDI DES RECÓ.

Ses Matanses

VI

No vos cregueu que En Toni Jusep i es bergantells de So'n Ferrandí, Xiclati, So'n May-Arribes i es Rafal Pai festetjussesquen amb ses matanseres ara que han berenat, perque heu de sebre, si no hu sabeu, que ses matanseres amb sa Madona, Na Francina Aina i l'Amo i es pareier-major van de matanses per dins ses cases, i aquella jovea son a cassar per porer fer a's vespre un arròs brut... de ploma i de pel, *verbo*: tórts, cegues, aucellons, llebres, conís. ¡Quina manera, ¿no és ver? d'embrutar ses coses!

Pero deixem anar es cassadors, i peguem una uiaada a s'al-lotea, que, ara que han barenadet, Deu sab quina bordada prendrà, per que mirau-los: surten de ses cases amb sa bossinada a sa boca, i ja son partits cap an es *puig* a espessar-se sa juguera rabiosa que duen. Tots van armats de garrots d'uiastre, de magraner, d'olivera, de mata; i, es que no duen garrot, duen *pessetges* que han fetes de bossins de llandra que han saupada de part o banda.

I se peguen sempentes, se fan pessigoies, s'encalsen; se proven a córrer, a saltar, a tirar enfora; apedreguen clapers, esbuquen parets, atupen ses ma-

tes, romaguers i espargueres, s'enfilen per uiastrès i oliveres, esqueixen tanyades i llavò les duen per rossegai, s'encamellen dalt timbes i penyals, adressen per tirany de cabres; i no estan a pler fins que s'han d'aferrar per mata-polls i carritxeres per no caure. I amb uns uis còme calius, i unes galtes còme roelles, i un front tot remui de suor, i uns cabeis ben arreixinats, fent es tres alens, i esgargamellats de cridar, cansats i morts, arriben an es cucuió des puig de So'n Galiana, que n'hi ha un bon tros de So'n Rebassa.

¿I vos fassu comptes que esperin a a dessuar-se per por d'un refredament? ¡Ca! no les retgira tan poca cosa; sols no hi pensen, i no estan aturats, d'una banda a s'altra, a veure d'on poràn escampar més la vista.

I m'armen una xerradissa lo més alta de punt. Escoltau-los! veureu que diuen:

—Jesuus, al-lots! i ¡que som d'amuunt!

—¡Més que es campanar!

—¡De beneit! I més que quatre campanars!

—¡Oooh... dic! Vetallà la vila!... ¿Que no la veis allà endins?

—¡I és ver!... ¡Ell pareix que hi basten amb sa mà!

—¡Quin bot d'aquí dalt fins allà baix!

—¿Què pagaries amb un porer-t'hi tirar just damunt la vila?

—Lo que tu pagaves com t'hi tires!

—¿Un gigant que hi arribaria?

—¿Un gigant? ¡I amb una passa!

—¡Al-loots! ¡I no l'haaviem repa-raaada!

—¿I ara què té aqueix?

—¡Mirau la maaaaa...!

—¡I és ver!... ¡O Deu, aigo!

—Escoltau! ¿I la mar que fa cap-amuntada?

—¡Es teu beneit! E-hu pareix; però jo hi som estat i es ben plana!

—¡Quant no fa ones!

—¡Vaja quina sortida! Torque't es front, veiam si sues de sa pena que has haguda de passar per treure't aquesta!

—¿I arriba fins a's cap d'allà del mon la mar?

—¡¿qui sab fins a on arriba!

—¡Jesús que m'agradaria anar-hi a sa raia de s'entrellú! i voria lo que hi ha i com està tot allò!

—Jès ¿i que te fas comptes que no hi ha més que anar a sa raia? Ell jo he sentit contar que, en esser an aqueixa raia que colombren de terra, llavonses n'hi ha una altra de molt més enfora.

—Segons veig és una cosa que no té fi!

—Escoltau, ¿i ses barques e-hi van par allà endins?

—Idò, beneit! ¡veiam si aniràn per sa terra! ¿O et penses que totes ses barques siguen com aquella que va fer aquell Juanet d'una rondaia que es padrí mos conta, que tant anava per terra com per mar?

—Una barca així m'agradaria a mi!

—Ja hu crec! Ell no tens mal gust per esser pagès!

—Pero bono! ¿I no és la mar que diuen que fa forat i tapa? Idò ¿com no s'hi enfonden ses barques? ¿Com no se'n van a fons, tan grosses com són?

Ja se'n hi va qualcuna, segons conten!

I hi deu haver qualche peixot d'aquells més ferests que, en veure cap mariner gens descuidat, deu fer *nyaf* i ¡venga aquell marineret dins sa panxota! ¡No m'agradaria gota esser-ho mariner!

—¡Un campanar d'aigo e-hi ha per mi a sa raia de s'entrellú!

—¿Un campanar? m'has dit! I més de deu campanars!

—¿Vols callar! ¡I més de cent campanars!

—¡Sí, re-que-miscle!... ¡Jesús, quin ennigulatot que se'n vé! ¡I cap a noltros que se'n vé! i ben atacat!

—¡Sí que dius ver! No res! ¡Alsa ses puntes, veiam si li abastes!

—¡O que m'agradaria porer-ne tocar un de nigul!

—Idò pose't unes ales de falcó! i ¡jestreny-li cap amunt!

—¡¿que vos ne fiau que no mos envestisca aqueix nigul?

—Sí, da-li es dit! veiam si mossegal!

—¡Fiauvos-ne que no mos xucl!

—¡De beneit! ¿I que xuclen es niguls?

Idò ¡Ja hu demanaràs an es pastor nostro, que hu ha vist moltes de vegades.

—Tatà! colcarem! ¡Veies si hu creuré jo ara que es vostro pastor haja vist niguls xuclat! ¿I què xuclaven?

—Com era soldat, que anava per mar, diu que hu va veure! i ben de prop qualche vegada! Idò conta que xuclaven dins mar i que alsaven un remolí d'aigo que feia por.

¿I si amb sa mateixa fua hagués xuclada sa barca?

—¡A Deu barca! ¡Ja seria estat de veure una barca per amunt!

—¿I llavò que se'n fos anada cap al cel?

—¿Ai el cel? ¿O no hi ha més que anar an el cel? ¡Ell sabeu que és d'amunt encara el cel!

—¿Mes de cent campanars?

—¡I més de mil!

—¿I si un queia de damunt el cel?

—¡Quin esclat! Ell, en esser abaix, ja seria mort de sa mateixa fua que pendria!

—¡Jo no sé com sou així! ¿Que no sabeu que el Bon Jesuset no hu vol que negú caiga del cel?

—En esser an el cel ja son escàpols.

—No hi té res que fer no En Banyeta Verda per allà dalt!

—¿En Banyeta Verda?... ¡Dins infern té ses feines!

—I noltros de cap a ses cases...!

—¡Ja hu heu dit!

—¡Sus...!

I ja li han estret tots carrera uberta per avall cametes me valguen!... I los vésseu davallar, còs enrera i ventant es garrots i botant còme cabrits, fins que un s'atura en sec i crida.

—Al-lots, al-lots! ¡I no hi hem pensat! ¡Aturau-vos! aturau-vos!

—¡¿què té aquest ara?

—Que no hem pensat a amollar pedres, rost avall!

—¡Es Blonco no hu deu voler!

—No hu sabrà! Només n'amollarem unes quantes!

—¡Vaja! vaja! a veure si feim redolar aquesta!

—¡Ell és com un covol!

—¡Uuuupa, al-lots! ¡alsau!... ¡juuúpa-la...!

I aquella pedra ja ha presa sa fua per avall redolant redolant, sempre més depressa. ¡I en vésseu redolar de pedres, de bot de bot, per aquell rost tan afuat! I no són tot berbes es salts i es bots que fan aquelles quinteres rost avall; i, en pegar damunt cap timba, ja son mil bossins! si pateixen gens de brévoles.

I llavonses son ses raiasses i s'avallot i s'escàndol de crits que fan aquells llocifers.

Sobre tot, jo me fas trons d'ells, i ja tornaràn des *puig*, en voler! que jo m'estim més anar-me'n (depensament... entenguem-mos) a ses cases de So'n Rabassa, perque ara arriben es cassadors, i veurem què conten, veiam si han topat!

PAU FORA-EMBUIS.

Notícies de sa guerra

Arribades dia 18

—El bombeig de ses costes ingleses per l'esquadra alemanya produeix una forta impressió dins Inglaterra.

—L'esquadra anglesa persegueix la alemanya, però no li arriba, i es navilis alemanys desapareixen dins la boi-

ra com l'ànima de Robert, ... i ¡fins a una altra!

—El creuer anglès *Hampshire* que havien dit si se'n era anat a fons devers Xile, pareix que està bo i sà, i que menja carbó a Gibraltar.

—Ets alemanys avensen sobre Varsovia, amb greu perill de copar l'ala esquerra russa. Diuen que a Alemania hi ha prop d'un milió de presoners russos.

—Ets austriacs també avensen p'els Kàrpates i han fets 9.500 presoners.

—Se confirma que'ls montenegrins s'apoderaren de Visegrad, dins Austria.

Es Cardenal Mercier, Arquebisbe de Malines, esgrigné an el Papa sa cantitat que havia replegada p'es *Diner de St. Pere* (almoia a la Sta. Sèu), i el Papa li ha contestat que hu reparatesca tot an es necessitants de Bèlgica.

—Sembla que sa bombetjada de ses costes ingleses per part de s'esquadra alemanya va fer 87 morts i 334 ferits i una partida d'edificis esfondrats. I això que mos sortí s'Almirallat anglès dient que tal bombetjada no tengué cap importancia! ¡Ja hu val amb aquest bo d'Almirallat! Es nombre des morts i ferits és noticia oficial de Londres.

—Sembla que es presoners francesos, sobre tot ets oficials, demostren una rabia feresta contra ets inglesos, perque aqueis de boca e-hu volen esser tot i es fets llavò no els acompanyen. Si volem que un oficial francès surti de botador, que li parlin d'ets inglesos. Així és que an es depòsit de presoners de Döberitz, prop de Berlin, han haguts de separar es francesos d'ets inglesos perque sempre se gatinyaven i fins s'aferrussaven.

—Sembla que es Caporal de sa forsa inglesa a Anvers, quant estava per a caure la ciutat en poder d'Alemania, se va alsar amo i senyor donant ordres a ses Autoritats belgues i manà que esbucassen amb dinamita es port d'aqueixa ciutat per que ets alemanys no se'n poguessen aprofitar. Es qui havien de cumplir tals ordres, només les compliren a redols i en coses mòniques per que veren que allò no treia cap en-lloc i que, qui se'n duria es mancabs, seria la ciutat d'Anvers, que ha de viure, sia de sa nació que sia; i llavò que veren es belgues que aquell Caporal anglès a lo que anava era a fer desaparèixer es port que fa més mal d'uis an es de Londres, es port d'Anvers.—E-hi ha que tenir en compte que es port d'Anvers es tot artificial, tot de mà d'homos, no natural, com tants d'altres n'hi ha; per això és més bo d'esfon' drar i d'esbucar.

Arribades dia 19

—S'investida des russos a Silesia i Pomerania (Austria) ha feta figa, i es russos fugen cap a Naunen. A Polonia russa septentrional també los toca es perdre i fugen cap a Varsovia.

—S'Embaixador Espanyol a Bèlgica ha conseguit que ets alemanys respectin es fondos que ets espanyols tenen an es bancs d'allà.

—Diuen que dos des torpellers inglesos que investiren s'esquadra alemanya que bombetjava ses costes ingleses, se'n anaren a fons amb ses bombes que else tiraren es navilis alemanys.

—Molts de diaris francesos troben que lo de sa guerra va malament per França. Es qui parla més fort d'aqueis diaris és *Le Journal*, i diu que és somiar truites esperar que Alemania acabarà es moraduxos abans que torn s'estiu.

—Es diari anglès *The Morning Post* reb noticia de St. Petersburg que es russos se veuen obligats a recular dins Polonia russa perque ets alemanys que envesten, son més que no ells.

—Ets austriacs d'un vent han buidat de Servia i d'altre vent han invadida Russia per sa banda de Cracovia.

—El Kaiser sembla que ja ha pegada cossa an es llensol, de sa malaltia que tenia.

—Es creuer alemany *Dresden* que

ets inglesos deien que l'havien tirat a fons an es combat de *Falkland*, aqueis dies arribà a Puntarenas (Chile). com si res fos estat.

—Ara s'es destapat que ets inglesos volien que Suïssa los deixàs montar una estació raditegràfica a ses cuques de St. Gottard per servir-se'n per sa guerra; Suïssa s'hi oposà; i per que s'Embaixador Ingles d'allà s'etxillà una mica, Inglaterra l'hagué de baratar. Son espinosets aqueis suïssos, i fan bé. *De s'erba mollta se'n torquen.*

—Ets alemanys segueixen més i més forts en sa idea d'afegir Bèlgica a Alemanya, posant-hi un Rei propi, com es de Baviera o de Saxonia, essent un de tants d'Estat que tots plegats formen s'Imperi d'Alemanya. Ets alemanys sembla que ara escampen murta entre es belgues per convencer-los de que això los convé a caramull.

—Segueix sa reculada general des russos davant s'investida general d'ets austriacs.

—Inglaterra ha declarat es seu Protectorat afectiu damunt Egipte, no regoneixent-hi cap dret ni veu de Turquia.

—Es general alemany Von Goltz, que l'enviaren a Constantinopla per esser Ajutant del Gran Turc, ara l'han fet Ministre de la Gerra de Turquia.

Arribades dia 20

—Telegrafien de Viena que es russos segueixen fuig qui fuig de sa linea de foc que tenien, que tirava uns quatre cents kilometres de llarc.

—Telegrafien de Londres que es fets de sa bombetjada alemanya a ses costes d'Inglaterra son a centenars i que van tan malament sa major part, que desconfien de porer-los salvar.

—Telegrafien de Londres que allà se preparen p'es cas massa probable de que es zappelins alemanys compareguen damunt la ciutat i la bombetgin. Ses obres d'art més notables de museus i altres edificis les han amagades a sifis més segurs; han situades bombes d'aigo p'es carrers ensà i enllà per porer apagar es foc que ses granades alemanyes puguen calar; han privat que ets establiments públics ni particulars tenguen llums dafora; i no deixen anar p'es carres en sa nit més que es carruatges que duen fanals de vidres vermes.

—Sembla que ses drassanes alemanyes noparen de fer submarins ben grossos molt perfeccionats, i an es torpellers les fan de molta més potencia. Un no sab que ha d'arribar esser tota aquesta cosa.

—Es maig que s'esquadra Alemanya feu devers Hartlepool (Inglaterra) amb so bombetjar-ho, fons gros: 80 morts i molts d'edificis fets un claper. Se considera que es mal que feren a Scarborough ses bombes alemanyes puja a 45000 lliures esterlines (1.125.000 pess.) Idò a Hartlepool en feren molt més. Tot això hu diu un diari de Londres *Evening New* (Noticies des capvespre).

—Dins Polonia russa segueixen ets alemanys encalsant es russos.

—Devers Tschork, Sarrail i Botur sembla que es turcs han derrotats es russos.

—Grans tracalades de russos reculen a les totes dins la Galitzia occidental (frontera d'Austria) per que ets austriacs les han derrotats.

—De St. Petersburg telegrafien que es russos han hagut de recular una partida de kilometres devers els Kàrpates amb s'investida que ets austriacs los han pegada.

—Telegrafien de Lodres que es navillis alemanys, com hagueren bombetjades ses costes d'Inglaterra, que se'n tornaven a ses cases, anaven amollant mines darrera darrera, i que això ha motivada sa perduda de tres varpors mercants inglesos que després passaren per allà, toparen an aquelles bones de mines, i se'n anaren a fons. Això és estat causa de que han suspesa ets

inglesos tota navegació per aquell endret, lo cual diuen que dificultarà molt es dur carbò a Londres per mar.

A París segueix es descoratjament i dins tot França per lo mateix com veu la gent que passa temps i temps i molen sempre a un sou, amb sos alemanys apoderats de casi tots es Departaments (provincies) del nord i que s'exèrcit francès no arriba mai a treure-los. Es periòdics francesos, fins es més amics des Govern, se veu que van perdent es coratge.

—Es diari de París *Le Temps* confessa que se'n han haguts de dur de sa linea de foc de sa regió des riu Iser (sur-oest de Bèlgica) es soldats indis i africans i posar-n'hi d'altres per que aquells estaven sempre tan enredats de fret, que no's porien valer de sí mateixos.

—Telegrafien de Roma que es russos han hagut de buidar de tota la Galitzia occidental (Austria), per que ets austriacs les donaven massa caluixos.

—Es creuer anglès *Askald* devers ses costes de Síría ha agafat un vapor alemany, n'ha tirat a fons un de turc i n'ha cononetjat un altre.

—Es creuer alemany *Dresden* que cap-lleva per ses costes de Chile, s'altre dia aglapí dos vapors carboners inglesos. I ara ¿qui los hi treurà de potes?

—Es diaris inglesos criden s'atenció des Govern sobre es fet de que a la Índia inglesa han aumentat fora mida ses societats secretes nacionalistes, que tenen per fi fer independent l'Índia.

—Es diari més important de Londres *The Times*, parlant de sa bombetjada de ses costes ingleses per part de s'esquadra alemanya, ha dit que sa Marina inglesa no pot aturar aqueis atacs alemanys, si provenen de navillis falaguers de gent valenta; i que sa Marina inglesa no pot tampoc formar un cordó voltant d'Inglaterra per que fa falta a altres bandes. I acaba *The Times* dient que s'única manera de fer acabar tals atacs alemanys és obligar a Alemanya a demanar sa pau. Idò que le hi oblic *The Times*!

—Venon noticies de Russia que hi falten fusells i canons d'artilleria i que dins exèrcit rus e-hi ha molts de milenars d'homos sensa armes per que s'Estat no'n té. Això s'és comprovat amb sos presoners que ets alemanys han fets de s'exèrcit rus; milenars d'ells anaven sensa armes. Essent així, ¿quin xeu han de fer es russos amb tants de milions de soldats, si aqueis no tenen armes?

—Des que comensà sa guerra fins dia 15 del corrent, confessen es diaris inglesos que Inglaterra ha perduts 4871 Oficials i Majors, entre ells quinze generals i cent i vuit coronels; tots han deixats se seus ossos an es camps de batalla. ¿Que el Bon Jesús haja amparada sa seua ànima i sa de tots ets altres morts d'una part i altra! ¡Al cel los vegem! Amèn!

Arribades dia 22

—Austriacs i alemanys segueixen de cap a cap la linea de foc fent recular es russos, si us plau per forsa.

—Es vapor anglès *Tritonia* ha topat a una mina devers ses costes de Irlanda, i se'n és anat a fons. Lo mateix n'hi va prendre a un altre vapor anglès devers ses costes de Newcastle.

—Alemanys i austriacs se son apdetats de sa ciutat de Petrokow capital de provincia de Polonia russa. Ets alemanys ja només son 35 kilometres lluny de Varsovia, capital de dita Polonia. Petrokow és una ciutat de 60000 ànimes.

—A sa partió de Prussia oriental amb Russia, devers Pilkallen sa cavalleria russa se'n ha duita una mala batuda de part d'ets alemanys.

—Ets alemanys han duits per terra a Constantinopla una partida de submarins desfets en pessas, i ara els armen an apuella capital per fer-los servir contra ets inimics.

—Es Generalíssim Jofre ha passat per orde que anit, per celebrar ses Festes de Nadal, donin a cada soldat un bon talabant de cuixot, llangonissa, taronges, pomes, un litre de vi, un quart de botella de xampany i un puro. ¡Molt ben fet! Així mos agraden es generalíssims! que pensin amb sos soldats!

Arribades dia 23

—Ses notes oficials que envia de sa guerra s'Estat Major Francès diuen sempre que ells progressen a tal punt i a tal altre de sa linea de foc, i que aquí prenen trinxeres i allà també i allà dessà per lo mateix; i llavò venen ses notes de s'Estat Major Alemany que diuen també que ets alemanys avensen aquí, allà i allà dessà. D'això lo unic positiu és que ets alemanys ocupen set o vuit Departaments de França, casi tota sa pelleringada des nord. ¿Com no els-e fan botir de tots aquells Departaments es francesos? En haver-ho fet, ja parlarán de progressos.

—Ets austriacs segueixen fent decantar des Kàrpates es russos per que no els-e convé gens tenir-los-hi devers allà. També avensen ets austriacs contra es russos dins la Poionia del sur.

—En tota sa linea de foc des nord de França i sur oest de Bèlgica se ballugen poc ets exèrcit bel-ligerants: despara s'artilleria qualche estona. i desiara s'infanteria té qualche arrap. Se veu que es fret enreda sa guerra. Més val així. ¡Amèn que s'enredás de tot! que ni un ni altre exèrcit tornassen tenir tranc ni eima de fer-ne mai de guerra! Amèn!

—Arriben noves de Varsovia, capital de la Polonia russa, que dia 18 un zepelin alemany volà part damunt aqueixa ciutat i hi amollà 18 bombes que mataren 90 persones i en feriren 50. Lo endemà un aereoplà n'hi tirà sis de bombes.

—Telegrafien de Londres que segueix sa reculada des russos devers es sur de Lodz (Polonia russa). Es diari de Londres *The Times* regoneix que s'estrategia i es tranc des general alemany Hindenburg ha allunyat es russos de Cracovia (Capital de Polonia austriaca) i de Silesia (Alemania oriental).

Arribades dia 24

—El Gran Turc ha enviat a dir an es seu Representant de Llibia, Schumann Eddin Bajá que diga a tots es mahometans de Llibia que sa *Guerra-Santa* que ell, el Gran Turc, fa predicar, és just contra Inglaterra, Russia i França, i no contra Italia, amb-e qui està i vol estar en molt bones relacions.

—Un d'aqueis dies davora *la Bassée* (noroest de França) hi hagué un combat entre alemanys i inglesos; aqueis hagueren de recular i n'hi quedaren 600 de morts. Pobrets! Que el Bon Jesús haja amparada sa seua ànima i sa de tots ets altres que moren an aqueixa ferestíssima guerra. Al cel los vegem. Amèn!

—Francesos i inglesos pareix que ara se comensen a ballugar i envesteixen molt envidats, sens dupte per aprofitar s'ocasió de que ets alemanys tenen casi totes ses seues forses a s'altra banda d'Alemanya, dins Russia, per que ara los vé bé per donar sa gran planissada an es russos. Per això ara a França i a sa mica que los falta a la defensiva, per que ara per ara és lo que més los convé.

—¿Sabeu aquell combat que hi hagué devora ses Illes Malvines o Falkland devers l'Argentina? aquell combat a on 40 navillis, entre inglesos i japonesos, vengeren 5 creuers falaguers alemanys, afonant-ne 3 i fent fogir ets altres? Idò ara resulta que es cinc creuers alemanys se saberen defensar tan granat, que abans de fer ui tiraren a fons tres acorassats inglesos.

—Sa sublevació des Boers pareix que va quart-minvant, mancaba ferm. A on no els ha dit gaire bé an ets inglesos és no gaire lluny del Transvaal, a Gorub (Africa sud-occidental), a on aqueis dies han sostenguda una batalla amb sos alemanys, que hi tenen una colonia, i aqueis els han vençuts, i son fuits es qui han tengudes comes per córrer.

—Sembla que an es sur-oest de Bèlgica ets aliats han avensat una mica aqueis set o vuit dies derrers; son passats una mica més enllà de Middelkerke i Oostkerke, i han recobrades ses petites viles de Reoulers i Lombartzyde.

—Lo que proposà el Papa an ets Estats bel-ligerants de suspendre sa guerra aquestes Festes de Nadal, e-hu acceptaren tot d'una amb moit de pler Austria i Alemanya; qui digué que no en rudes fons Russia i França. Sa contestació negativa de França ha sorprès dolorosament an es qui tenen tantes d'esperances en sa reacció relligiosa que's nota entre es francesos i que creien que anava ablanint es Govern Francès a favor d'una intel·ligència amb el Papa, establint un estat de coses de més justícia per l'Esglesia i per sa Relligió.

—Davant ses moltes de forses que ets alemanys han acaramullades contra es russos, aqueis han estret molt s'orde o linea de foc, a fi de porer resistir més sa fua d'ets alemanys. Fins de Londres telegrafien que es russos segueixen recula qui recula an el sur de Lodz; ets alemanys per aquesta banda els han avensats 45 kilometres. An es Kàrpates i a la Galitzia es russos no han pogut fer recular gens ets austriacs.

—Telegrafien de Roma que el Japó, per enviar deu cossos d'exèrcit a França, demana an aquesta la Indoxina, que és una colonia francesa molt gran. França ha rebrotxada tal proposició. Mirau-los an aqueis japonesos si fan es cap viu!

—Es diaris *La Stampa* de Turin i *Ta Tribuna* de Roma critiquen ferm es generalíssim Jofre per que no ha aprofitada s'ocasió de tenir ets alemanys casi totes ses seues forses a sa banda de Russia. Ara seria estada s'hora, diuen aquells diaris italians, de fer recular molt ets alemanys dins França i Bèlgica.

—Un diari de Roma reb cartes de Russia que diuen que sa gent grossa d'allà no deixen part sana an es francesos ni an ets inglesos per que no fan casi res contra ets alemanys i permeten que aqueis s'abordin casi tots a Russia, que ja no sab com los s'ha de desllapissar.

Secció local

S'és desxondit un fret lo més xalestó, que, si no li anau l'ui al bou, com vos ne temeu, ses barres ja vos prenen es trot.

Gracies a Deu, ha fetes una partida de brusques, que an es parèixer cauràn molt bé an es sembradets. ¡Deu ho fassa qui pot!

Son moltes ses porcelles, endiots i galines sentenciades a mort per celebrar aquestes Festes de Nadal. Mal d'altri riaves son.

També van en raure es betlems. Es una cosa que n'haurien de fer a cada casa.

Amics de LA AURORA! alerta a ses cases de joc i a ses cartes! Alerta, si voleu estar bé! En lloc de jugar a interès, anau a ses *Coranta-Hores del Nom de Jesús* i a ses altres funcions de ses demés esglesies, tantes com n'hi haurà aquestes Festes.

Sobre tot, no fassau falta a ses Matines anit! Allà tenui ses feines tot ets aurores!